

2024-04-25

Plan för utveckling av Säterdalen

**SÄTERS
KOMMUN**

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Plan för utveckling av Säterdalen	Plan	Säters kommunkoncern
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Sektorchef, Kommunstyrelsesektorn	Näringslivschef	www.sater.se
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige	2024-04-25	KS2024/0055

Författningsstöd
Revidering
Bör revideras senast

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund	4
3	Nuläge	5
4	Syfte med planen	7
5	Vision	7
6	Övergripande mål	7
7	Mål	7
7.1	Ett hållbart besöksmål	7
7.2	Ett utbud av hållbara upplevelser	10
7.3	En hållbar samverkan och ett gott värdskap	11
7.4	En hållbar förvaltning och utveckling	12
8	Planens genomförande	13
9	Uppföljning och utvärdering	13

1 Inledning

Sätters kommun har tagit fram en plan för Säterdalens utveckling. Planen bygger på den tidigare strategin från 2017, och ersätter den. Planen utgör grunden för det fortsatta utvecklingsarbetet av besöksmålet Säterdalen som ska bidra till en hållbar besöksnäring.

Sätters kommuns fyra strategiska mål ligger som grund för planen och den ska vara ett stöd för ekonomiska prioriteringar samt för handlingsplaner och drift- och skötselplaner. Kommunens platsutvecklingsgrupp med representanter från fritid, kultur, näringsliv, fastighet, gata och kommunikation ansvarar för planen och dess genomförande.

2 Bakgrund

Säterdalen med sitt ravinsystem som sträcker sig en halvmil mellan Sätters stad och Dalälven är unik för Sverige med sina spännande naturmiljöer, det är en levande ravin med mycket speciell flora och fauna. En del av området är naturreservat och vandringslederna i området är välbesökta. Det är också ett populärt besöksmål för olika evenemang, föreställningar och aktiviteter. Tillkomsten av lekparken Lilla Säter och satsningen på utbudet kring fäboden har kompletterat och stärkt hela Säterdalens utbud. Det har även stärkt Säterdalen som en plats för lek och aktiviteter kopplat till kultur och natur.

Säterdalen som plats ligger väldigt nära Sätters centrum, riksväg 70 och Sätters tågstation, vilket gör det lättillgängligt. Den speciella naturens inramning tillsammans med det breda utbudet gör Säterdalen till en mycket speciell plats som bidrar till attraktionskraften för Sätters kommun.

Bild: Lekparken Lilla Säter: Fotograf: Jonas Lindgren

Besöksnäringen i Sverige har stor utvecklingspotential där Dalarna är en av landets mest populära destinationer. Det ger goda förutsättningar för näringens utveckling i Sätters kommun. Det gemensamma målet för Dalarna är att locka än fler besökare till regionen. "Besökare och intressenter ska år 2030 uppleva Dalarna som Norra Europas ledande och mest attraktiva destination". De tre viktigaste utmaningarna för att Dalarna ska vara konkurrenskraftiga är:

- Internationalisering – att kunna locka internationella turister hit,
- Digitalisering – att kunna möta besökarna i den digitala världen,
- Hållbarhet - att aktivt arbeta med hållbarhet för att vara attraktiva och konkurrenskraftiga.

Sammanfattningsvis har Sätters kommun genom Säterdalen en viktig roll att spela för att ytterligare stärka Dalarnas attraktionskraft. Säterdalen har goda möjligheter att utvecklas till ett hållbart besöksmål och bidra till Sätters kommuns attraktionskraft.

3 Nuläge

Denna plan bygger på den tidigare utvecklingsstrategin som pekade ut fem besöksanledningar: folkparken - "kultur & musikevenemang", parken, fäboden - barnens fäbod, lekplats i naturmiljö och naturmiljön samt stödfunktioner. Målen i den tidigare strategin har resulterat i att Säterdalen har utvecklats på flera områden. Nuläget är följande:

Folkparken - "kultur & musikevenemang": I delen som kallas "folkparken" finns flera utomhusscener så som Stora scenen, Gamla teatern, Forsbryggan, lilla scenen vid Dalstugan och i Dansrotundan finns en inomhusscen. I Dalstugan finns servering och en glasskiosk. Toaletterna i anslutning till Gamla teatern har rustats upp. Delar av fastigheterna har underhållsrenoverats för att fungera.

Serveringen på Dalstugan och evenemang i folkparken drivs av entreprenör på uppdrag av Sätters kommun.

Parken: I parken finns möjlighet för motion, friluftsliv och rekreation. Det finns grillplatser och plats för picknick samt promenadstråk och vandringsleder. En boulebana har byggts.

Fäboden - barnens fäbod: Fäboden syftar till att väcka nyfikenhet kring svensk kultur och historia, samt agera mötesplats mellan dåtid och framtid. På fäbodområdet har kapaciteten höjts genom nybyggda samt renoverade och ändamålsenliga lokaler

som ska ge förutsättningar för en verksamhet med fokus på djurhållning, aktiviteter och servering. Fäboden drivs av entreprenör på uppdrag av Sätters kommun.

Fäbodstigen har utvecklats med hjälp av LONA-medel och är ett inbjudande, lärande och lättillgängligt alternativt sätt att nå bortre delen av dalen där fäbodområdet och naturreservatet ligger.

Lekplats i naturmiljö: Den nya lekplatsen Lilla Säter har byggts och är en miniatyr av trästaden Säter. Lekparken utmanar barnen fysiskt och inspirerar till lärande med hjälp av kulturhistoria. Parkourbanan utmanar de lite äldre barnen fysiskt men är också en rolig lekplats för de yngre.

Naturmiljön: Delar av Säterdalen är ett naturreservat som förvaltas av Länsstyrelsen i Dalarna. I naturreservatet finns Prins Gabriels rastplats som är en doggåva från dalfolket. På vägen till rastplatsen finns flera installationer för barn som exempelvis en träbäver och fågelholkar. Med hjälp av LONA-medel utvecklas stigarna i och omkring Säterdalen.

Koordinering: Vad gäller koordinering och samarbete så har Sätters kommuns platsutvecklingsgrupp tagit över ansvaret för utvecklingsarbetet. En "Säterdalsvärd" har även tillsatts med fokus på Säterdalens drift och underhåll av grönytorna.

Tillgänglighet, infrastruktur och transporter: Ett utvecklingsarbete har påbörjats för utvecklingen av Gruvplan och infrastrukturen kring Säterdalen.

Säterdalen är ett levande ravinsystem som ligger nere i en dal. Det är en utmanande plats som är sårbar när det gäller yttre påverkan på grund av sitt läge. Översvämningar och erosion är årligt återkommande och det finns exempelvis förhöjd risk, i och med det geografiska läget, att grundvattnet kan förorenas.

Säterdalen har potential att bli ett besöksmål året runt. Dock finns inte de rätta förutsättningarna i dagsläget. Om det ska realiseras behövs andra ekonomiska förutsättningar och utredningar för att investera i fastigheterna och infrastrukturen (kök, scener, parkeringar, belysning osv) och driften (snöskottning, vinterskötsel osv) för vinterverksamhet. I dagsläget är högsäsongen under maj-augusti.

4 Syfte med planen

Syfte med planen är att beskriva en viljeinriktning för Säterdalens fortsatta utveckling.

5 Vision

Säterdalen är ett hållbart besöksmål med attraktiva och spännande upplevelser för invånare och besökare i unik naturmiljö.

6 Övergripande mål

Det övergripande målet för Säterdalen är att på ett hållbart sätt bevara och utveckla Säterdalens attraktionskraft utan att äventyra framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Att de aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling samverkar för att tillsammans skapa ett bärkraftigt besöksmål som är uppskattat av både invånare och besökare.

7 Mål

Följande målbilder har prioriterats att arbeta vidare med utifrån det övergripande målet. Dessa målbilder exemplifieras av insatsområden. Prioriteringar av aktiviteter, inom ramen för utvecklingsplanen, sker i handlingsplaner.

7.1 Ett hållbart besöksmål

Målbild:

Säterdalen ska vara ett attraktivt och hållbart besöksmål för såväl invånare som besökare.

Exempel på insatsområden:

- För att kunna utveckla produkter/tjänster och marknadsföra Säterdalen på ett effektivt sätt behöver målgrupper definieras. **Säterdalens två övergripande grupper är turister och invånare:**
 - Turisten - den tillresta besökaren, inhemsk eller utländsk, med intresse för natur, kultur och lokal mat, och som är beredd att betala för detta. Dessa målgrupper är: barnfamiljer samt “nyfikna upptäckare” och “aktiva naturälskare”.
 - Kommuninvånaren - fokus ska vara på ett gott och rikt liv samt att alla ska kunna ta del av Säterdalens utbud i någon form.

- Både invånare och besökare till Säterdalen är viktiga kundgrupper och aktörerna i Säterdalen behöver vara **lyhörda för deras behov** och det behöver finnas en bra balans i utbudet för båda grupperna.
- Alla aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling behöver ha ett aktivt hållbarhetsarbete. Trenden visar att besökare blir mer kritiska och efterlyser ett hållbarhetstänk när de väljer besöksmål. Genom att **arbeta aktivt med hållbarheten** stärks konkurrenskraften och attraktiviteten.
- **I planering och genomförande av aktiviteter behöver hållbarhetsperspektivet vara med.** Det handlar bland annat om att upplevelseproduktionen inte tär på de resurser vi har i termer av miljö och kulturhistoria, att antalet besökare inte överskrider Säterdalens kapacitet, att aktörerna är långsiktigt lönsamma och att besöksnäringen bidrar till en hållbar samhällsutveckling.
- Säterdalen lockar många olika arrangörer från näringsliv till föreningsliv och aktörerna i Säterdalen behöver vara öppna för samverkan för att stärka utbudet och konkurrenskraften samt bidra till lokalsamhället. **Säterdalen ska ses som en samverkansarena.**

Målbild:

Säterdalen ska bidra till ett rikt liv för invånarna i Sätters kommun.

Exempel på insatsområden:

- God skötsel ska se till att det är lätt och **tillgängligt att nyttja Säterdalen för att umgås och för motion, friluftsliv, lek och rekreation.**
- Säterdalen ska upplevas som invånarnas “stadspark” – **en naturlig mötesplats att komma till** för att umgås och aktivera sig samt en plats att vara stolt över och rekommendera för andra. Kommunikation och marknadsföring krävs för att uppnå detta.

Målbild:

Säterdalen ska bidra till att besökare förlänger sin vistelse i Sätters kommun vilket bidrar till lokalsamhället.

Exempel på insatsområden:

- Sätters kommun ska **uppmuntra entreprenörer i Säterdalen att samverka** för att skapa kvalitativa upplevelser och paketerade erbjudanden. Därigenom kan målet uppnås med förlängda vistelser.
- Säterdalens aktörer ska vara **välinformerade om utbudet i Sätters kommun** för att kunna rekommendera besökare att uppleva fler platser i kommunen.

Målbild:

Säterdalen ska upplevas som en välkomnande plats.

Exempel på insatsområden:

- **Samverkan mellan Säterdalens aktörer** är viktigt för att nå detta mål.
- **Löpande skötsel och underhåll samt uppdaterad information på utpekade platser** skapar en välkomnande plats.
- **Säterdalens aktörers värdskap** har en stor roll i att skapa en välkomnande plats.

Målbild:

Säterdalen ska upplevas som en trygg, tydlig och tillgänglig plats.

Exempel på insatsområden:

- **Samsyn, samverkan och en god dialog** mellan Säterdalens aktörer är viktigt.
- Basfunktioner så som exempelvis **skyltning, belysning, toaletter och information behöver prioriteras**, skötas om och vara väl fungerande.
- Besökarna ska uppleva sig trygga oavsett om de går, cyklar eller åker bil och **infrastrukturen i form av vägar måste planeras** och skötas för att detta ska fungera.

Målbild:

Förutsättningar ska finnas för besökare att agera på ett hållbart sätt när de är i Säterdalen.

Exempel på insatsområden:

- Miljön påverkas av hur besökare agerar under sin vistelse i Säterdalen. Besökarna ska ha goda förutsättningar och det ska vara lätt att göra rätt val och agera med ett gott gästskap. Ett gästskap handlar om att besökaren tar ansvar och ser sin roll i arbetet med hållbar turism. Detta uppnås till exempel genom **god planering av infrastruktur** så som parkering, skyltning vid vägar och stigar, att det finns tillgång till källsortering och toaletter samt god skötsel.

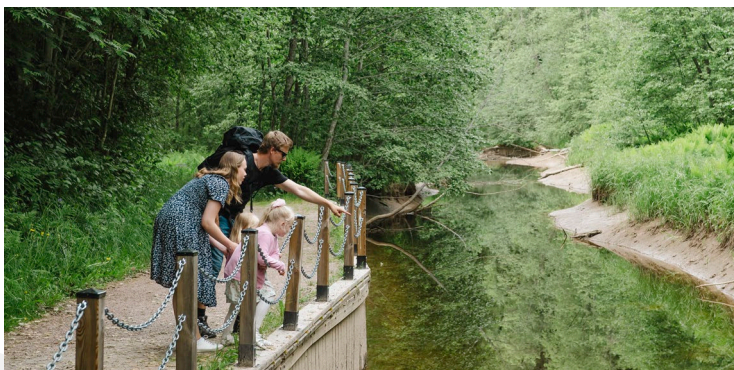

Bild: Barnfamilj vid Ljusterån i Säterdalen: Fotograf: Jonas Lindgren

7.2 Ett utbud av hållbara upplevelser

Målbild:

Säterdalen ska erbjuda ett rikt utbud av hållbara upplevelser i form av produkter och tjänster (så som evenemang och aktiviteter) som är attraktiva för målgrupperna året runt. Hållbarheten ska vara en del av Säterdalens konkurrenskraft.

Exempel på insatsområden:

- Aktörerna i Säterdalen behöver **samverka för att erbjuda ett rikt utbud** av attraktiva upplevelser och aktiviteter för invånare och besökare. Både återkommande aktiviteter och av engångskaraktär som kan bidra till att en mångfald av mötesplatser skapas.
- Upplevelserna och aktiviteterna ska **skapas med så lite miljöpåverkan som möjligt**.
- Aktörerna i Säterdalen behöver ha en **förmåga att nyttja Säterdalens spännande historia, unika naturmiljö och naturreservat** vid skapandet av hållbara upplevelser och aktiviteter.
- Genom attraktiva upplevelser och aktiviteter ska **fler lockas att besöka naturmiljön, naturreservatet** och lära sig om naturen.
- **Investeringar i fastigheterna** skapar möjligheter att utveckla fler attraktiva upplevelser och aktiviteter året runt.

Målbild:

Mat- och dryckesutbudet i Säterdalen ska vara en besöksanledning som lockar människor till Säterdalen.

Exempel på insatsområden:

- Genom att erbjuda **mat och dryck av hög kvalitet stärks konkurrenskraften** och Säterdalen som besöksmål då det uppfattas som ett mervärde för besökaren. I Sätters kommun finns goda förutsättningar att erbjuda lokalproducerad mat och dryck då det finns många verksamma i närområdet inom livsmedelskedjan.

Målbild:

Säterdalen ska vara öppen för alla.

Exempel på insatsområden:

- Arbeta för att **tillgängliggöra Säterdalen** eftersom det finns mycket att göra och uppleva utöver det kommersiella utbudet. Besökare ska ha tillgång till Säterdalen för motion, friluftsliv, lek och rekreation utan att betala någon entréavgift.

7.3 En hållbar samverkan och ett gott värdskap

Målbild:

En god samverkan mellan de aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling är av största vikt för att nå visionen.

Exempel på insatsområden:

- Sätters kommun ska arbeta för **väl fungerande samarbeten** med aktör/er som drivs av att förverkliga visionen och ser sin del i Säterdalens utveckling.
- Sätters kommun ska ha en förutsättningsskapande roll och **möjliggöra samverkan mellan olika aktörer**.
- Det ska finnas en **tydlig roll- och ansvarsfördelning** mellan de aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling.

Målbild:

De aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling ska ha en god service och ett gott värdskap som genomsyrar besökarnas upplevelser.

Exempel på insatsområden:

- De aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling behöver **ha en god kännedom om Säterdalens utbud** för att på ett serviceorienterat sätt kunna informera om det.
- Alla aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling behöver utöva ett gott värdskap och samverka för att **förmedla ett sammanhängande besöksmål**.

7.4 En hållbar förvaltning och utveckling

Målbild:

De aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling ska arbeta för en långsiktig, uthållig och hållbar förvaltning och utveckling av platsen i samverkan.

Exempel på insatsområden:

- Det ska finnas en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan de aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling samt **en god dialog kring förvaltningen och utvecklingen.**
- Sätters kommun ansvarar för att det finns **handlingsplaner samt långsiktiga drift- och skötselplaner.**
- Drift och underhåll är prioriterat: Löpande underhåll och att resurser prioriteras för drift ska säkerställa att besökarna möts av **en anläggning som är väl omhändertagen.** När vi utvecklar Säterdalen beaktas alltid framtida drifts- och underhållskostnader. Hållbarhet ska vara i fokus vad gäller drift och underhåll.
- Ett aktivt **arbete med infrastrukturen** krävs. Det ska vara tydligt, tryggt och enkelt att besöka Säterdalen så väl som gående, cyklist och trafikant. Besökarnas upplevelse av Säterdalen ska börja redan vid Gruvplan och/eller vid någon av de mindre stigarna/entréerna. Behovet av att varustransporter och leveranser ska kunna ta sig fram behöver tas i beaktan.
- Säterdalen är ett levande ravinsystem som gör platsen utmanande med exempelvis höga vattenflöden, erosion och temperaturer tidvis. En god planering krävs och detta måste beaktas vid utveckling av Säterdalen. En **nära samverkan och dialog krävs vid särskilda händelser** så som översvämningar och liknande.
- Säterdalen erbjuder stora grönytor som kan ta emot många människor samtidigt, dock behövs åtgärder vidtas vid enskilda tillfällen för att inte överstiga kapaciteten på omkringliggande infrastruktur så som vägar, parkeringar och toaletter. Genom en **nära samverkan, välplanerad logistik och förstärkt infrastruktur och information inför besöket** kan Säterdalen hantera stora tillfälliga besöksströmmar utan att det upplevs som överturism.
- Säterdalen har en lång och **spännande historia samt unika natur och kulturvärden som ska förmedlas** till besökaren genom bland annat skyltning och installationer. Detta är en förutsättning för att informationen ska kunna nyttjas i skapandet av hållbara upplevelser och aktiviteter.

- Aktörerna som verkar i Säterdalen behöver gemensamt marknadsföra Säterdalen på ett sätt så att **besökarna uppfattar Säterdalen som ett sammanhängande besöksmål**. Den grafiska profilen ska användas av samtliga.
- Arbeta med att **involvera lokalsamhället** för att de ska vara delaktiga i utvecklingen av Säterdalen. Stolta invånare är de bästa ambassadörerna för Säterdalen och Sätters kommun.

8 Planens genomförande

Förverkligande av visionen och målen uppnås genom samsyn, samarbete och aktivt delägarskap mellan kommunens nämnder och sektorer samt med aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling.

Utifrån denna plan ger kommunens platsutvecklingsgrupp förslag till handlingsplan och presenterar ekonomiska förutsättningar för genomförande till kommunstyrelsen. Gruppen ansvarar för att behoven kommer till budgetberedningen.

9 Uppföljning och utvärdering

Kommunens platsutvecklingsgrupp samordnar en årlig uppföljning och utvärdering med alla aktörer som verkar i och för Säterdalens utveckling. Gruppen ger en årlig rapportering till kommunstyrelsen.

Bild: Fäboden i Säterdalen: Fotograf: Jonas Lindgren